

RUG2 university of groningen

Het basisinkomen: waar hebben we het over en welk probleem willen we ermee oplossen??

Jouke van Dijk
 Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse
 Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen,
 Economische Geografie, Postbus 800, 9700 AV Groningen
 Email: Jouke.van.dijk@rug.nl Website: www.joukevandijk.nl

Presentatie Rotary Groningen, Engelse Zaal Academiegebouw, Groningen, 22 juli 2015

 university of groningen

Wat is het doel van een basisinkomen?

- › Ieder mens heeft recht op een fatsoenlijk bestaan; **basisinkomen is een nieuw mensenrecht**
- › Er is **hoge werkloosheid**, werk op MBO2-3 niveau verdwijnt, leidt tot sociale uitsluiting, inactiviteit, (criminaliteit?), hoge uitkeringslasten en uitvoeringskosten en er is **werk zat**, bijv. aandacht geven aan ouderen, vervoer in krimpgebieden, maar daar is geen tijd/geld voor in de huidige systematiek. Hoe organiseren we dat dit toch gebeurt? → **Basisinkomen?**

 university of groningen

Stellingen arbeidsethos

- Stelling 1. Eigenlijk moet iedereen kunnen kiezen of hij wil werken of niet. **23%**
- Stelling 2. Werken moet altijd op de eerste plaats komen, ook als het minder vrije tijd betekent. **31%**
- Stelling 3. Als iemand van het leven wil genieten, moet hij bereid zijn er hard voor te werken. **71%**
- Stelling 4. Werken is een plicht die je hebt tegenover de maatschappij. **72%**
- Stelling 5. Doen waar je zin in hebt kun je pas als je je plicht hebt gedaan. **68%**
- Stelling 6. Er zijn nog belangrijkere dingen in het leven dan werken. **85%**

Wie is het met deze stellingen EENS?

Mannen, ouderen en lager opgeleiden hebben een hoger arbeidsethos

 university of groningen

2.1 Arbeidsethos per stelling, bevolking van 18 jaar of ouder, 2013

Stelling	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens
1. Eigenlijk moet iedereen kunnen kiezen of hij wil werken of niet?	23%		
2. Werken moet altijd op de eerste plaats komen, ook als het minder vrije tijd betekent	31%		
3. Als iemand van het leven wil genieten, moet hij bereid zijn er hard voor te werken	71%		
4. Werken is een plicht die je hebt tegenover de maatschappij	72%		
5. Doen waar je zin in hebt kun je pas als je je plicht hebt gedaan	68%		
6. Er zijn nog belangrijkere dingen in het leven dan werken?	85%		

■ Eens ■ Niet eens, niet oneens ■ Oneens
 ** Een sterk arbeidsethos blijkt – in tegenstelling tot bij de overige stellingen – uit het percentage dat het met deze uitspraak oneens is. Voor het berekenen van de schaalscore, waarbij alle stellingen worden gecombineerd, zijn deze stellingen gehercodeerd, zodat bij alle items een hoger percentage dat het eens is met de stelling op een sterker arbeidsethos duidt.

Mannen, ouderen en lager opgeleiden hebben een hoger arbeidsethos

 university of groningen

De vier criteria voor een **onvoorwaardelijke** basisinkomen:

- 1. **Universeel:** Het is een individueel recht voor iedere mens
- 2. **Individueel:** Er is geen vermogens- en/of inkomensstoets
- 3. **Hoog genoeg:** Het bedrag is hoog genoeg voor een menswaardig bestaan
- 4. **Onvoorwaardelijk:** Er is geen dwang tot arbeid of tegenprestatie

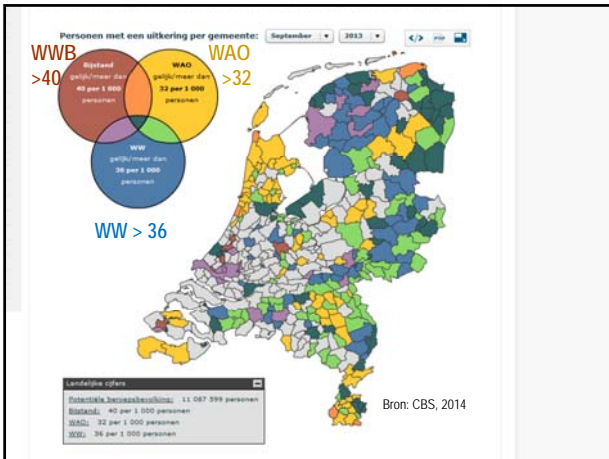
 university of groningen

Hoe groot is het inactiviteits probleem (cijfers april 2015)

› Werkloosheidsuitkering WW	450.000
› Bijstandsuitkering WWB	430.000
› Arbeidsongeschikt	820.000
› waarvan WAO	335.000
› Wajong	250.000
› WIA	215.000
	=====
	1.700.000

Volledige werkgelegenheid?

Praktische vragen / discussie

- > Plicht om te werken als er te weinig banen zijn?
- > Basisinkomen: hoe hoog moet het bedrag zijn?
- > Hoe financieren we het? Hogere belastingen, crowdfunding?
- > Negatieve inkomstenbelasting?
- > Effect op de welvaart, welzijn, geluk?
- > Effect op de arbeidsparticipatie?
- > Experimenteren in bepaalde gemeenten of voor bepaalde doelgroepen?

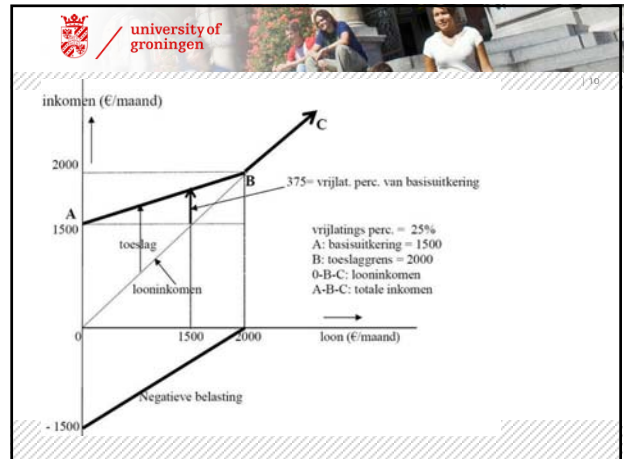
Experiment Groningen

In Groningen loopt een crowdfundingactie om zoveel mogelijk mensen een basisinkomen te verschaffen. Niet de politiek, maar een groep zelfstandigen (MIES) zit achter het project.

Zzp'er Frans Kerver (53) uit Groningen krijgt een jaar lang € 1000 per maand. Gratis en voor niets. Dit bedrag is onvoorwaardelijk; er is geen sollicitatieplicht en deelnemers mogen bijverdienen zonder gekort te worden.

Zelfstandigen nemen voortouw bij basisinkomen

Bron: Financieel Dagblad, 11 juli 2015

Dank voor uw aandacht!

Het basisinkomen: waar hebben we het over en welk probleem willen we ermee oplossen??

Jouke van Dijk

Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse
 Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen,
 Economische Geografie, Postbus 800, 9700 AV Groningen

Email: Jouke.van.dijk@rug.nl Website: www.joukevandijk.nl

Presentatie Rotary Groningen, Engelse Zaal Academiegebouw, Groningen, 22 juli 2015